

Promarnit příležitost dozvědět se názory lidí na budoucnost obce by byla obrovská škoda

Většina měst a obcí v ČR se řídí podle dlouhodobého plánu rozvoje. Tento dokument, nazývaný Program rozvoje obce, vychází z poznání aktuální situace, názorů a potřeb občanů, podnikatelů, zájmových organizací a dalších subjektů fungujících v obci. Formuluje představy o budoucnosti obce a popisuje aktivity vedoucí k naplnění dohodnutých cílů. Účelem plánu je komplexně zhodnotit stávající stav obce, promyslet a stanovit jasně definované cíle a cesty, jak jich dosáhnout. Stanovit rámec pro účelné vynakládání veřejných prostředků, pro efektivní rozhodování o majetku obce a o změnách v katastru obce.

V podstatě jde o stanovení základních cílů, co udělat, vybudovat, na co se zaměřit, a to postupem let v rámci finančních možností plnit. A ať bude ve vedení obce kdokoliv, měl by se uvedeného plánu držet a konat podle něj. Nikoliv si vymýšlet investice, takzvané hurá akce, tak jak se zrovna někdo vyspí nebo bude zrovna ten či onen potřebovat. Teď samozřejmě nemyslíme opatření, která se musí řešit akutně a hned, nečekané havárie, živelní pohromy a podobně. Ale potřebné investice do budoucna s přínosem pro občany. A každý rok něco z toho zrealizovat.

Po vypracování tohoto strategického dokumentu jsme jako opozice ve Štěnovicích volali dlouho. Na zase-

dání zastupitelstva v prosinci 2019 místostarosta konstatoval, že plán je v pokročilé fázi rozpracovanosti a byl stanoven termín dokončení březem 2020. Po dalších urgencích jsme se návrhu dočkali v prosinci 2020 (po šesti letech, co pan Slavík a pan Polívka vykonávají své funkce). Dokument byl bohužel předložen nedokončený, s chybami, neaktuální (vycházel z průzkumu z roku 2015), navíc ve velmi obecné rovině, připomínající spíše fráze ze stranického sjezdu.

Zde malá ukáзка:

Cíl: „Efektivní správa obce“

Efektivní správou obce rozumíme fungující a moderní obecní úřad, který efektivně vykonává svoji činnost, je nejen místem výkonu státní správy a samosprávy, ale i přirozeným komunikačním centrem mezi všemi zainteresovanými stranami obce.

Cíl: „Vytváření pro prostředí pro všechny generace“

Občané obce jsou hlavním pilířem rozvoje obce a zároveň nejvýznamnější cílovou skupinou, pro kterou by měly být realizovány prioritní cíle strategického plánu rozvoje obce. Proto priority tohoto strategického cíle jsou zaměřeny do několika oblastí, přičemž je třeba brát v úvahu demografický vývoj a různorodost věkové struktury obyvatel a s tím související potřeby pro spokojený život v obci. (citace z návrhu Program rozvoje obce Štěnovice).

Velmi nás proto potěšilo, když obec vyhlásila novou anketu, která dává občanům možnost vyjádřit se, jak hodnotí aktuální stav a jak si představují budoucnost naší obce. Snad je to příslib, že bude vypracován kvalitnější Plán rozvoje obce a naši spoluobčané budou mít větší možnost se podílet na podobě tohoto strategického dokumentu.

Tuto iniciativu jednoznačně vítáme. Považujeme však za chybu, že se anketa dostatečně nepropagovala. Jak jsme zjistili, řada lidí o ní vůbec nevěděla. Kdo nečetl březnové Štěnovické listy nebo nesleduje pravidelně aktuality na internetových stránkách obce, neměl šanci se o anketě dozvědět. Na žádné obecní vývěsce o tom nebyla zmínka, nebylo to vyhlášeno ani obecním rozhlasem. Lhůtu jeden měsíc na vyplnění považujeme také za příliš krátkou. Proto budeme navrhopvat prodloužení ankety o další měsíc, pokud počet odevzdaných lístků bude menší než 10% populace Štěnovic. Zároveň věříme, že budou následně osloveny i spolky, místní podnikatelé, škola a až situace dovolí, uspořádá se na toto téma i veřejné setkání s občany. Byla by obrovská škoda promarnit příležitost dozvědět se názory lidí na budoucnost obce.

David Laštovka, Pavel Steinbach
zastupitelé obce

Štěnovice jsou zase o něco čistější

Několik plných pytlů odpadu všeho druhu, nespočet prázdných PET lahví, plechovek, skla, igelitových sáčků, drátů, roušek, nejruznějších papírků...

Nasbíráno zhruba 200 kg nepořádku. Tak to je výsledek akce Jarní úklid s Osvětou, organizované naším spolkem dne 23.3.2021 v rámci celostátní akce Uklidme Česko. Motto

letošní akce bylo: **ODPAD Z PŘÍRODY SÁM NEZMIZÍ**. Do akce se zapojilo 10 dobrovolníků, kteří během několika hodin posbírali úctyhodných 15 pytlů odpadu. Vše

pokračování na další straně

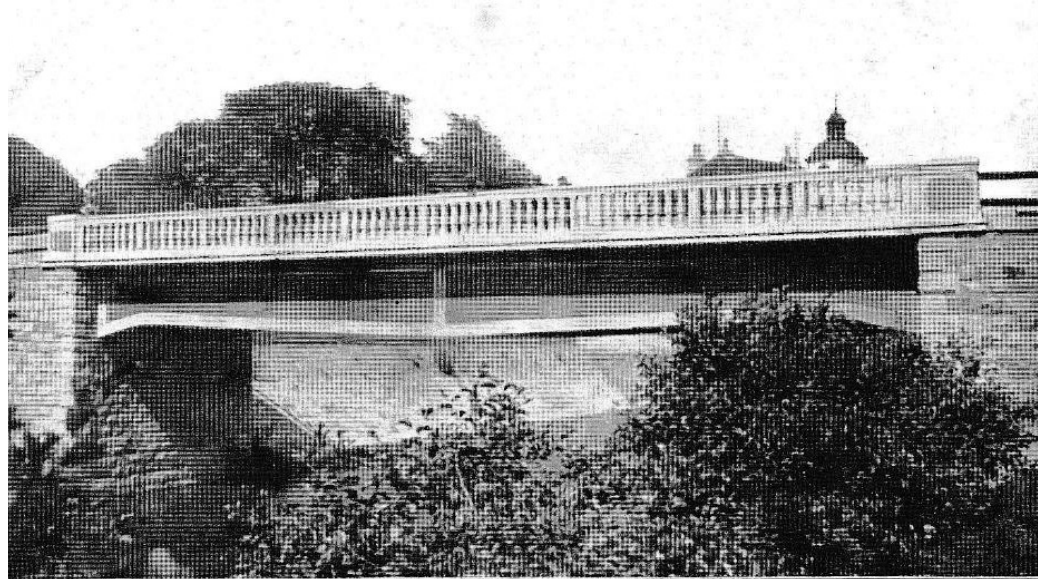
Od přívozu k mostu aneb suchou nohou přes řeku

PhDr. Alena Vlčková
kronikářka obce

To je tak. Dostane se vám do ruky stará fotografie a ejhle, zase jsme objevili kousek ztracené štěnovické histo-

rie. Starý obrázek zachycuje zámek ještě bez věžních hodin, budovy pivovaru bez Kličkovy vysoké sladovny, řeku, strouhu,

holou stráň nad jezem bez lesíka a taky to, co patří k vodě – mosty a přívoz, na který už se dávno a dávno zapomnělo. Fotografii lze

Historie štěnovického mostu postaveného roku 1905 začíná...

s naprostou jistotou časově zařadit před rok 1891. Vraťme se ale k tvrzení „od přívozu k mostu“. Lze je chápat v rovině místní i časové. Vzhledem k místu

byl přívoz po proudu řeky nad níže položenými mosty a vzhledem k času existoval určitě dříve než betonový most z roku 1905.

„Jo řeka,“ povzdech-

neme si. Krásná (dosud), čistá (kdysi), ale v každém případě překážka, kterou překonáme suchou nohou leda chůzí přes most nebo použijeme plavidlo, aby

nás dopravilo z jednoho břehu na druhý. Vzpomeneme-li řeku, okamžitě následuje i připomínka

mostu. Kterého? No přece nejnámějšího, největšího, nejpoužívanějšího a taky v současnosti nejubožejšího

co se péče týká. Ale dávno před tím, než byl betonový most v roce 1905 postaven, využívalo se jiných mostů

pokračování na další straně

pokračování z předchozí strany

probíhalo dle vládních nařízeních. Nechodilo se ve skupinkách, ale individuálně nebo ve dvojicích. Každý si vybral určitý úsek v katastru obce, který je mu blízký, a vysbíral vše, co do přírody nepatří.

Uklidíme Česko je celorepubliková iniciativa, do které se zapojují skupiny dobrovolníků, spolky nebo i obce. Ve Štěnovicích akce každoročně probíhá od roku 2017 (s výjimkou „kovidového“ roku 2020). Velký dík všem zúčastněným za kus odvedené práce!

Spolek Osvěta Štěnovice

Zveme na nejbližší akce

V sobotu dne 15.5.2021 pořádá spolek Osvěta Štěnovice výlet do brdských lesů, tentokrát z výchozí stanice Jince. Celková délka trasy výšlapu bude zhruba 10 km a vede převážně po lesních cestách.

Další výlet bude uspořádán v sobotu 12.6.2021, kdy vás spolek Osvěta Štěnovice zve na již jednou zrušený výlet na zříceniny hradů Džbán a Rabí. Celková délka trasy je 12 km a vede po lesních i asfaltovaných cestách, v krásném prostředí Přírodního parku Buděticko.

Doprava bude opětovně organizována auty, a proto je nutné se na akce přihlásit na email spolku **osveta.stenovice@seznam.cz** nebo na telefon **739 032 255**.

Podrobnosti k organizaci výšlapů budou všem přihlášeným účastníkům zaslány na adresu přihlašovacího emailu.

a taky – přívozu. Byť se nám to může zdát nepravděpodobné, na Úhlavě ve Štěnovicích býval i přívoz. Asi by tato skutečnost nebyla objevena, kdyby o ní nevyprávěla stará fotografie. Zatím neexistuje o přívozu žádná písemná informace a ti, kteří by přívoz pamatovali, už jsou dávno a dávno na druhém břehu, odkud není návratu. Vždyť přívoz býval na řece na konci 19. století a nebýt starého obrázku, byla by nám dosud tato skutečnost utajena. Potvrzují ji ale také kamenné pozůstatky v řece. Na pravém břehu Úhlavy v místech proti posledním domkům za pivovarskými budovami vyčnívá nad hladinu poměrně objemný kámen v horní části opracovaný. Proti němu na levém břehu zůstává pod hladinou jiný plochý kámen, který mohl být součástí sloupu přívozu. Podíváme-li se na zvětšený detail obrázku, je zvláště patrný sloupek přívozu na pravém břehu.

Pod přívozem po proudu existovala dvě přemostění. Tím prvním býval dřevěný most, který se klenul nad řekou od místa U Jána na pravém břehu a směřoval do prostoru dnešního zámeckého parku přibližně do míst před barokními sochami. Musel to být, alespoň podle fotografie, dosti pevný most, aby přes něj mohly přejet povozy tažené koňmi. O něco níže po proudu řeky byla postavena dřevěná lávka pro pěší. Z palouku u silnice bylo možno přejít k domku vedle zámku. Domek byl v letech 1903 až 1904 přestavěn Šebestiánem Kličkou na vilu, která ale byla po povodni v roce 2002 zbourána.

S tím, jak na počátku 20. století vzrůstala výroba v kamenolomech a v pivovaru, bylo víc než jisté, že starý dřevěný most nebude stačit provozu. Zcela určitě byly učiněny kroky majitelem pivovaru a nájemci kamenolomu směrem k plzeňskému okresnímu úřadu, jakožto správci okresní silnice, aby dal úřad postavit nový most ve Štěnovicích.

I bylo rozhodnuto, že se bude stavět. Investor stavby, Okresní úřad v Plzni, vybral věhlasnou stavební firmu Müller – Kapsa. Ostatně pro firmu to nebyl první stavební počín ve Štěnovicích, protože s jejím jménem byla spojena i stavba školy v roce 1896. Jednalo se o firmu s bohatými zkušenostmi, kterou vedl Ing. Vojtěch Kapsa se švagrem Ing. Antonínem Müllerem. Činnost firmy byla zaměřena na vodní stavby, na stavby mostů, továren, domů, silnic a železnic. V souvislosti se stavbou mostu se musel upravit i nájezd na most ve směru od vsi na Plzeň. Nájezd musel být dosti vysoký, aby byl most chráněn před případnými povodněmi.

Zároveň byl upraven i levý břeh řeky u zámku. Podle plánů předložených firmou se jednalo o moderní stavbu ze železa, betonu a kvalitního žulového kamene. Krása a účelnost na první pohled. Dva pobřežní pilíře ohraničovaly jedno pole o rozpětí 20 metrů. Počítalo se s tím, že pilíře budou postaveny ze štěnovické žuly, rohy pilířů pak měly být osazeny opracovanými žulovými kvádry. Z toho, co lze dosud vyčíst z dokumentů, vyplývá, že firma byla velmi zodpovědná a záleželo jí doslova na každém detailu. Uvádí i to, z čeho se skládá malta použitá při stavbě. Měl to být čistý ostrozrnný říční písek, románský cement a kufsteinské mleté hydraulické vápno. Všechny lící plochy na mostu musely být vyspárovány maltou z portlandského cementu.

Stavba jistě nebyla jednoduchou záležitostí. Výkop pro pilíře byl prováděn na suchu i ve vodě. Pumpování vody se provádělo ručně nebo „parním motorem“. Do základů každého pilíře přišly hrubě opracované velké kusy žuly, tzv. kyklópské zdivo. Rohy pilířů byly osazeny 76 kusy žulových kvádrů. Vnitřek mostních pilířů byl vyplněn drobným žulovým kamenem, ale firma použila i říčních oblázků.

Konstrukce samotná byla železobetonová. Plocha jízdní dráhy na mostu měla rozlohu 20 m x 6,7 m. Výška jízdní dráhy činila 25 cm a skládala se z pískového základu, dále byla položena vrstva štětu, pak přišla uválcovaná vrstva šterku a poslední vrstvu činil asfaltový koberec a teprve potom byla položena vrstva betonu, která tvořila povrch jízdní dráhy. Jízdní plocha měla šíři 4,8 m. Podél obou stran jízdní dráhy se pamatovalo na chodníky, které byly na hraně směrem k jízdní dráze chráněny železnými úhelníky. Ty jsou patrné dosud. Mezi chodníky a jízdní dráhou se nezapomnělo na úzkou rýhu pro stékání vody. Povrch chodníků byl opatřen betonovým nátěrem.

Celá stavba byla doplněna železobetonovou stěnou zábradlí, tvarovanou do sloupků. Nájezd na most směrem od vsi byl po obou stranách zabezpečen zábradlím tvořeným z žulových patníků a železných kolejnic, z nichž každá měřila 5,7 m. Ty byly zabudovány do otvorů v patnicích. Celkem bylo osazeno podél náspu 34 patníků. Dnes bychom jich ještě pár našli za současnými svodidly a pod strání nájezdu. Pevnost stavby mostu byla zajištěna i tím, že firma vydláždila lomovým kamenem v délce čtyř metrů břehy při mostu i pod mostem.

Okresní úřad v Plzni, investor stavby štěnovického mostu přes řeku Úhlavu, zaplatil firmě Müller – Kapsa celkovou sumu ve výši 29 195 korun a 41 haléřů. Psal se rok 1905. Štěnovice se dmuly pýchou nad krásnou stavbou, most nesměl chybět na žádné pohlednici, u mostu se nechávala zvčnit obecní honorace a dětem ve škole se most předváděl jako výtvar moderního věku 20. století. Už mu bude bezmála 120 let. A jak je na tom most dnes?

Firma Müller – Kapsa měla účast ještě i na stavbě tarasu podél okresní silnice (1907). Všechny tři firemní stavby (škola, most, taras) jsou dosud důkazem kvalitní práce firmy.

Jeden z mnoha - letec RAF Oldřich Kestler

Nebylo jich málo, kteří nosili uniformu RAF v době druhé světové války. Patřil k nim i občan ze Štěnovic Oldřich Kestler.

Narodil se v roce 1913 v předvečer první světové války do rodiny kameníka Matěje Kestlera. Vesnický kluk Olda se ničím nelišil od svých kamarádů v zájmech a zálibách, ve škole docela dobře prospíval, ale jako všichni kluci uměl i pěkně pozlobit pány učitele. Ale přece jen měl už od školních let svůj sen. Umět tak létat jako ptáci, být jednou pilotem, o tom snil při klukovských výpravách na kopcích a stráních kolem vsi. Nakonec nezůstalo jen při snění, protože Oldova touha být letcem se stala skutečností.

Když se psal rok 1928, byl už členem Západočeského aeroklubu v Plzni a to znamenalo, že k opravdovému létání už měl hodně blízko. V té době byl zrovna v učení ve Škodovce a vypadalo to, že až se vyučí soustružníkem, zůstane jako mnohý z jeho kamarádů Škodovákem napořád. Ale nestalo se. Po vyučení pracoval Oldřich ve Škodovce necelé dva roky. V roce 1932 byl přijat do školy leteckého dorostu v Prostějově a po jejím ukončení už se do Škodovky nevrátil. Rozhodl se stát se vojenským pilotem. Naplňování snu o létání stálo Oldřicha Kestlera ještě hodně práce a úsilí, protože musel projít leteckou praxí. Po ukončení všech potřebných zkoušek a splnění dostatečné letecké praxe začal sloužit v hodnosti četaře u 6. letky Československé armády v Chebu. Již jako voják prošel pilotní školou v Hradci Králové a v Piešťanech. Klukovský sen být pilotem se naplnil. Ale to už se psal rok 1938 a nikdo již nepochyboval, že hitlerovské Německo se chystá na válku.

Po osudném podzimu 1938, kdy republika přišla o značnou část svého území, se situace v celém zbytku státu stávala čím dál složitější. Nakonec existence samostatného státu vzala za

své v březnu 1939. S koncem republiky končila i její armáda. Neznamenal to ovšem, že by se každý příslušník armády se situací v okupovaném státě smířil. Mnozí z bývalých příslušníků armády se zapojili do domácího ilegálního odboje, mnozí volili cestu emigrace s tím, že budou dál jako vojáci bojovat proti okupantům. Takovou cestu volil i letec Oldřich Kestler ze Štěnovic. Ještě v létě roku 1939 tajně opustil protektorát a po dobrodružné a

Oldřich Kestler - letec RAF

nebezpečné cestě se konečně v srpnu 1940 dostal do Velké Británie. Osudové okolnosti ho přivedly na britské ostrovy právě v době, kdy začínala letecká bitva o Anglii.

Oldřich Kestler se stal příslušníkem RAF a jako všichni prošel krátkým zaškolením a vzápětí po několika měsících usedal konečně do kokpitu vojenské stíhačky. Je jistě zbytečné připomínat, že letectvo sehrálo při obraně Velké Británie nejdůležitější roli. Českoslovenští příslušníci RAF byli ti, kteří se v bitvě vyznamenali. Byť byl nyní seržant Kestler zkušeným vojenským pilotem, situacím, které válka letcům přichystala, se nedalo a nikdy

nedá naučit. Každý z letců musel spoléhat nejen na své praktické dovednosti, ale zároveň se musel naučit bojové taktice, která je ovšem v konkrétním střetu s nepřítelem vždycky jiná. Bylo samozřejmostí, že letcům nesměla chybět odvaha a všichni pochopitelně věřili i v kousek štěstí. Tak to prožíval i pilot Oldřich Kestler.

Bylo 7. dubna 1941, den, kdy seržanta Kestlera štěstí opustilo. Nešlo ani o přímé střetnutí s nepřítelem v leteckém souboji, ale jednalo se o nácvik bojových situací. Letadlo seržanta Kestlera se při cvičném letu dostalo do střetu s letadlem pilotovaným Kestlerovým kamarádem. Oba zahynuli. S vojenskými poctami byl Oldřich Kestler a jeho kamarád Josef Martinec pohřbeni na vojenském hřbitově v anglickém Market Draytonu.

Letos je tomu právě 80 let, co seržant Kestler zahynul. Do 1. světové války se narodil (*1913) a ta druhá mu vzala život (+1941). Bylo mu pouhých 28 let.

Četaři Kestlerovi se podařilo tajně opustit protektorát a zapojit se v řadách RAF do boje proti fašismu, ale za jeho čin byla gestapem pronásledována celá Kestlerova rodina. Rodiče Matěj a Marie Kestlerovi a Oldřichovi bratři Josef a Jaroslav byli internováni v táborech ve Svatoborčicích na Moravě, kde zůstali až do dubna 1945.

Všichni od Kestlerů se vrátili domů. Jen Oldřich se do Štěnovic z Británie již nevrátil. Jeho jméno přibývalo na pomníku věnovanému všem obětem obou světových válek. Skutečné ocenění hrdiny v uniformě RAF přišlo až v roce 1990, kdy byl rehabilitován a povýšen do hodnosti plukovníka letectva in memoriam. Jeho jméno, jako jména všech štěnovických válečných obětí, už nebude nikdy zapomenuto.

PhDr. Alena Vlčková
kronikářka obce